

Woensdag

15 September 1830.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDEN.

GRAVENHAGE den 13 september. Heden is de buitengewone vergadering der Staten-Generaal, welke bij besluit van 28 augustus 1830 bijeengetoepen was, door den Koning geopend.

De leden der beide Kamers zijn ten 12 uren in de gewone vergadering zaal bijtegekomen.

Deze zitting werd geopend door den Prins C. A. de Garre, die een koninklijk besluit deed voorlezen, bij hetwelk hij tot voorzitter der Eerste Kamer benoemd wordt.

Vervolgens werd eene commissie van 16 leden benoemd, om Z. M. van wege Hun Edel Mog., aan den ingang van het gebouw te ontvangen, in de vergaderzaal binnen te leiden, en daarna uitgeleide te doen,

's Konings ministers en de leden van den Raad van State zich tegen één uur in de vergadering begeven hebbende, werd Z. M., vergezeld van Z. K. H. den Prins van Oranje, benevens hoogstdezelfs gevolg, in de zaal binnengeleid.

Z. M. deed, op den troon gezeten, de volgende aanspraak:

EDEL MOGENDE HEEREN!

De buitengewone vergadering van U Edel Mog., welke ik heden opene, is, door den drang van droevige gebeurtenissen, gebiedend noodzakelijk geworden.

In vrede en vriendschap met alle volken van ons werelddeel, zag Nederland ook onlangs den oorlog in de overzeesche bezittingen gelukkig gestandig. Rustig bloeide hetzelfde door orde, handel en nijverheid. Ik hield mij bezig met de zorg om de lasten van het volk te verlichten, en allengskens in het binnenlandsch bestuur de verbeteringen in te voeren, die de ondervinding had aangewezen; toen eensklaps te Brussel, en, naar dit voorbeeld, weldra ook in sommige andere plaatsen des Rijks, een oproer uitbarstte, gekenmerkt door tooneelen van belediging en plundering, waarvan de voorstelling aan deze vergadering, voor mijn hart, voor het nationaal gevoel en voor de menscheit, te droevend zijn zoude.

In afwachting der medewerking van U Edel Mog., welke zamenroeping mijne gedachte is geweest, zijn onverwijd alle maatregelen genomen, die van mij afhingen, om den voortgang van het kwaad te stoppen, de welmeenenden tegen de slechtgezinden te beschermen, en de ramp der burger-oorlogs van Nederland af te wenden.

Tot den aard en oorsprong van het gebeurde door te dringen, het doel en de gevolgen daarvan met U Edel Mog. te doorgronden, is in het belang des Vaderlands, op dit oogenblik, minder noodig, dan wat de middelen te onderzoeken, door welke de rust en orde, het gezag en de wet, die alleen tijdelijk hersteld, maar veel meer duurzaam kunnen worden hersteld, kunnen hersteld worden.

Inruschen, Edel Mog. Heeren! is het, bij den strijd der meeningen, bij het woenen der hartstogten en het bestaan van verschillende drijfveren en bedoelingen, eene hoogmoedelijke zaak, mijne zucht voor het welzijn van alle mijne onderdanen te vereenigen met de plichten, die ik aan allen verschuldigd ben en voor allen heb bezworen.

Daarom roepe ik uwe wijsheid, uwe bedaardheid en uwe standvastigheid in ten einde, gestarkt door overeenstemming met de vertegenwoordigers van het volk, met gemeen overleg, te bepalen, wat in deze wreemde omstandigheden, voor het welzijn van Nederland behoort gedaan te worden.

Van mijn zijde wordt gemeend, dat het beil van den Staat, door eene herziening der Grondwet, en zelfs door eene scheiding van gewesten, welke door Verdragen en Grondwet vereenigd zijn, zoude bevoordeld worden.

Maar zulk een vraagpunt is alleen voor overweging vatbaar langs den weg, door die zelfde Grondwet, aan welker voorschriften wij allen door plegtigen eed verbonden zijn, voorgeschreven.

Die gewigtige vraag zal het voornamelijk onderwerp uwer beradslagingen uitmaken.

Ik verlang daarover de denkwijze en beschouwing van uwe vergadering te kenne, met die openkennende kalme, welke het groot belang der zaak zoo bijzonder vordert; terwijl ik van mijne zijde, boven alles wenschende het geluk der Nederlanders, wier belangen door de Goddelijke Voorzienigheid aan mijne zorgen zijn toevertrouwd, te bevorderen, volkomen bereid ben met uwe vergadering mede te werken tot de maatregelen, die daartoe leiden kunnen.

Daarenboven strekt deze buitengewone bijeenkomst, om aan U Edel

Mog. kennis te geven, dat de belangen des Rijks, te midden van alles wat plaats heeft, het zamen blijven der militie, boven den tijd voor de gewone wapen-oefeningen, bij de Grondwet bepaald, thans gebiedend vorderen.

De voorziening in de geldelijke benoodigdheden, daarruit, en uit vele andere noodlottige gevolgen van het oproer, voortvloeiende, kan voorloopig uit de geopende credieten plaats hebben, doch zal de nadere regeling derzeive, in de aanstaande gewone vergadering, een onderwerp uwer overwegingen moeten uitmaken.

Edel Mog. Heeren! ik reken op uwe trouw en Vaderlandsliefde. Gedachtig aan den storm der omwentelingen, welke ook over mijn hoofd heeft gewoed, zal ik den moed, de liefde en de trouw, welke het geweld afgeschud, het volks-aanwezen gevestigd en den scepter in mijne hand gesteld hebben, evenmin vergeten, als de dapperheid, welke op het oorlogsveld den troon geschraagd en de onafhankelijkheid van het Vaderland heeft verzekerd.

Volkomen bereid om aan billijke wenschen te gemoet te komen, zal ik nooit aan partijgeest toegeven, noch met maatregelen instemmen, welke de belangen en welvaart der natie aan de driften of het geweld zouden opofferen.

Alle de belangen zoo mogelijk te vereenigen, is de wensch van mijn hart.

Na het houden dezer aanspraak verliet Z. M., met Z. K. H. den Prins van Oranje, en deszelfs gevolg, begeleid door de commissie, de zaal, waarna de voorzitter deze vereenigde zitting sloot, de leden der Tweede Kamer verzekende nog terug te blijven.

Daarop plaatste de heer *Carver Hoofst*, die gedurende de vorige gewone zitting het voorzitterschap heeft waargenomen, zich op den voorzittersstoel, en kondigde aan, dat hij eenige mededeelingen van wege de regering te doen had.

De heer *Bijleveld* nam het woord en zeide: „Door den heer die de vergadering van de Staten-Generaal heeft gepresideerd, heb ik in eene taal, die ik hier niet verstaan wil, tot de leden der Tweede Kamer, eenige woorden hooren zeggen, die voor de bijeenroeping van die Kamer, zoo het schijnt, zullen moeten dienen, indien het eene boodschap van den Koning ware, zoude die, volgens de Grondwet, moeten zijn, of schriftelijk of bij eene commissie; noch van het een noch van het ander blijke; Ik blijf dus hier in eene vergadering, die niet wettig is bijeengeroepen, noch om te hooren, noch om te helpen besluiten, en ga heen.”

De voorzitter deed daarop voorlezen twee koninklijke besluiten, waarby als leden der Kamer worden ontslagen de heeren *Puckema* en *Rangers*, en benoemde eene commissie om de geloofsbriefen te onderzoeken van de heeren *J. Guss Epenzoon* en *S. van Welden* bazon *Rangers*, ter vervangling der bovengenoemde leden.

Derzelve geloofsbriefen werden in orde bevestigd. Daarna deed de voorzitter voorlezen de navolgende koninklijke boodschap:

EDEL MOGENDE HEEREN!

Naar aanleiding van hetgeen door ons, bij de opening uwer tegenwoordige buitengewone bijeenkomst, aan uwe vergadering, en vroeger, bij onze proclamatie van den 5 dezer, aan alle Nederlanders is te kennen gegeven, verlangen wij dat door U Edel Mog. onverwijd in bepaalde en zagnvuldige overweging genomen worde:

1°. Of de ondervinding de noodzakelijkheid heeft aangewezen, om de nationale instellingen te wijzigen.

2°. Of, in dat geval, de bevestigingen, door de trakaten en door de Grondwet tusschen de twee groote afdelingen van het Koninkrijk gevestigd, tot bevordering van het gemeenschappelijk belang, in vorm of aard zouden behooren te worden veranderd.

Het zal ons aangenaam zijn over die gewigtige vraagpunten, zoo spoedig als de aard der zaak het toelaat, de vrije en openhartige mededeeling van het gevoelen der vertegenwoordigers van het Nederlandsche volk te ontvangen, ten einde vervolgens, naar bevind, met Hun Edel Mog. de maatregelen te kunnen beramen, die tot het verwezenlijken hunner meening zouden moeten genomen worden.

In afwachting, Edel Mog. Heeren! bevelen wij u in Godes heilige beschikking.

Den 13 september 1830.

WILLEM.

Daarna is de vergadering gescheiden, en de volgende bepaald op dinsdag den 14 september, des morgens ten 11 uren.